

ERUNEZ KASALLIGINI DAVOLASH USULLARI

Mamasoliyeva Madina Ulug'bek qizi

Andijon davlat universiteti talabasi

Maqola haqida ma'lumot
Qabul qilingan: 05.04.2024
Qayta qabul : 12.04.2024
Saytda mavjud : 1.05.2024

Muallif (lar)
M.U.Mamasoliyeva

*Muallif bilan aloqa
<https://orcid.org/0009-0004-3493-6680>

abdulazizovasilbek1998@gmail.com

© Muallif. M.U.Mamasoliyeva

UNIVERSAL xalqaro ilmiy jurnal

Ochiq ma'lumotlar:

<https://universaljurnal.uz/index.php/jurnal>

Maxfiylik bayonoti

Materialni istalgan vosita yoki formatda nusxalash va qayta tarqatish hamda maqoladan to'g'ri iqtibos keltirish va litsenziyasini ko'rsatish sharti bilan istalgan maqsadda foydalanish mumkin.

ANNOTATSIYA

Bu maqolada dorivor o'simliklarning tibbiyotda xalq tabobatida qo'lanilishi va axamyati haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Enurezni davolashning xalq tabobatidagi samarali vositalaridan biri tabiiy asal hisoblanadi. Kechasi tanadagi suyuqlikni ushlab turish va asab tizimini tinchlantirish uchun uni yotishdan oldin iste'mol qilish tavsiya etiladi. Shuningdek, yosh gilos shoxlari va quritilgan ko'k poyalarining qaynatmasi 15 daqiqa davomida damlangandan so'ng ichimlikka bir choy qoshiq asal qo'shiladi va bu damlamani bolaga kuniga ikki yoki uch marta ovqatlar orasida berilishi ham yaxshi samara ko'rsatadi.

KALIT SO'ZLAR.

Enurez, arpabodiyon, imipramin, gipertenziya, bakteritsid, diuretik, antispazmodik, asal, makkajo'xori ipak choyi, ukrop urug'i, qorazira.

KIRISH.

Bugungi taraqiy etib borayotgan davrimizda tibbiyot hamda xalq tabobati ham birgalikda rivojlanib bormoqda. Bu davrda inson organizimi uchun zararsiz bo'lgan tabiiy va dorivor o'simliklardan foydalanib davolash kerak. Odamlarda peshob yoxud siydik tuta olmaslik bilan xarakterlanadigan kasallik. Enurez kasaligining eng keng tarqalgan turi **birlamchi enurez** hisoblanib, bu kasalik katta yoshli bolalarda peshob tuta olmaslikdan aziyat chekishi mumkin. Asosan enurezdan aziyat chekuvchilar bolalar sanaladi (barcha tashuvchilarning 94,5 foizi), o'spirinlar hissasiga 4,5%, kattalar hissasiga esa 1% to'g'ri keladi. Siydikni tuta olmaslik asosan uyqu paytida namoyon bo'ladi (75% tashuvchilarda), uyqudan tashqarida bu holat keng tarqalmagan. Ushbu kasallik yuzaga kelishining bitta yagona sababi mavjud emas. Bunga quyidagi omillar sabab bo'ladi: tug'ilish jarohati, orqa miya yoki miyaga pisolagik ta'sirlar. Shartli refleksning uzoq muddatli shakllanishi.

METODOLOGIYA.

Enurezni davolashda keng qo'llaniladigan dori vositasidan biri

Imipramin bo'lib faqatgina 50% samaradorlikni ko'rsatadi va terapiya ko'pincha kasallikning qaytalanishi bilan birga kechadi. Shuning uchun hozirgi vaqtda undan foydalanish tavsiya etilmaydi. Enurezni davolashning xalq tabobatidagi samarali vositalaridan biri tabiiy asal hisoblanadi. Kechasi tanadagi suyuqlikni ushlab turish va asab tizimini tinchlantirish uchun uni yotishdan oldin iste'mol qilish tavsiya etiladi. Shuningdek, yosh gilos shoxlari va quritilgan ko'k poyalarining qaynatmasi 15 daqiqa davomida damlangandan so'ng ichimlikka bir choy qoshiq asal qo'shiladi va bu damlamani bolaga kuniga ikki yoki uch marta ovqatlar orasida berilishi ham yaxshi samara ko'rsatadi. Xalq tabobatida bir choy qoshiq asal bilan makkajo'xori popugi aralashmasini 20-30 daqiqa damlangandan, bolaga kuniga so'ng ichimlikka bir choy qoshiq asal qo'shiladi. Ushbu choyni kuniga ikki marta ovqat davomida berib borilishi ham yaxshi natijalarga olib keladi.

NATIJALAR.

Ukrop urug'larining enurez kasaligi uchun samaradorligi yuqori. Ushbu xalq vositasi immunitet tizimiga, ovqat hazm qilish va yurak-qon tomir tizimlariga foydali ta'sir ko'rsatadi, siydik kasalliklari, yallig'lanish va gipertenziya bilan kurashishga yordam beradi. Bu bakteritsid, diuretik, antispazmodik va tinchlantiruvchi ta'sirga ega.

Bularning barchasi biologik moddalarning yuqori konsentratsiyasida, jumladan :

- vitaminlar - B-guruhlari, A, C, E, PP;
- mineral tuzlar - fosfor, temir, kaltsiy, kaliy;
- saxaridlar;
- fitonsidlar;
- flavonoidlar;
- yog'lar va efir moylarni mavjudligida

MUHOKAMA.

Shu bilan birga dori sifatida arpabodiyon urug'lari ishlatiladi. Ular xalq tabobatida ham, an'anaviy tibbiyotda ham katta muvaffaqiyat bilan qo'llaniladi. Arpabodiyon sistit va buyrak kasalliklariga qarshi samarali vosita sanalib u ajoyib diuretik va xoleretik vositadir, shuningdek, sut bezlarining sekretsiyasini

kuchaytirish xususiyatiga ega. Arpabodiyon ko'katlar damlamasi yordamida qisqa vaqt ichida uyqusizlik va bosh og'rig'idan xalos bo'lishi mumkin. Arpabodiyon o'tining infuzioni tomirlarning kengayishiga, ichaklarning bo'shashishiga, diurezning kuchayishiga va qon bosimining pasayishiga, enurez kasaligini davolashga yordam beradi.

Xalq tabobatida siyib qo'yish (enurez) kasalligida quyidagi muolajalar tavsiya etiladi: jiyda mevasining qaynatmasidan kuniga uch mahal 100 grammdan 5 kun ichilsa, enurezga yaxshi foyda qiladi. Bir qoshiq ukrop urug'iga 1 stakan qaynoq suv solinadi va 2-3 soat damlab qo'yiladi. Tayyor bo'lgan damlamani uch mahal bir piyoladan ovqatdan 15 daqiqa oldin ichiladi. Qorazira, kashnich urug'i va sedana teng miqdorda olinib, maydalanadi. Bu aralashmaning 60 grammi 200 gramm asal bilan aralashtirilib, bir osh qoshiqdan ertalab va kechqurun qabul qilinadi. Muolaja davomiyligi – 2-3 hafta. 2 bog' isiriqqa bir chelak suv

quyib, 25 daqiqa past olovda qaynatiladi. Keyin tog'oraga quyib, shu suvga 30 daqiqa o'tiriladi. Ushbu muolaja 20 kun davomida uyquga yotishdan oldin qaytarilishi lozim.

XULOSA.

Xulosa o'rnida bolalarda uchiraydigan Enurez (siydik tuta olmaslik) kasalligida qollaniladigan tabiiy asal va

dorivor o'simliklar: arpabodiyon, ukrop urug'i, qora gilos, qora zira, kashnich kabi o'simliklarning foydali tomonlari hamda davolash samaradorligini yuqori ekanligini ko'rsatib o'tish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. I.R.Asqarov , Taboboat qomusi. Mumtoz so'z Toshkent 2019 yil 74-86
2. Hakimov S. A., Hakimov A. S, Toshmuhamedov A. A., Ukrop, sabzavot va poliz ekinlari urugchiligi, T., 2003.
3. Ruchkina N. Dill // Kimyo va hayot : jurnal. - 2009. - No 7. - S. 54-55.
4. Хужамшукуров, Н., Эшкobilов, Ш., Дилафруз, К., & Абдутолибов, М. (2023). ВЛИЯНИЕ БИОГУМУСА НА СОДЕРЖАНИЕ НИТРАТОВ В РАСТЕНИЯХ И ПЛОДАХ ОГУРЦА. Universum: химия и биология, (1-1 (103)), 24-29.
5. Abu Ali Ibn Sino „Tib qonunlari” 2-kitob. Toshkent 1992 yil
6. www.ziyonet.uz
7. www.arxiv.uz